

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра менеджменту ім. проф. Й.С. Завадського



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету аграрного менеджменту

Анатолій ОСТАПЧУК

08. 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри менеджменту

ім. проф. Й.С. Завадського

Протокол № 2 від «28» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Тетяна БАЛАНОВСЬКА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Менеджмент»

Віра БУТЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ»**

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Освітня програма «Менеджмент»

Факультет аграрного менеджменту

Розробники: Гогуля Ольга Петрівна, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського,
Голік Вікторія Вікторівна, асистент кафедри менеджменту
ім. проф. Й.С. Завадського

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «Стратегічне управління»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти		
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Спеціальність	073 Менеджмент	
Освітня програма	Менеджмент	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)	4	4
Семестр	8	7, 8
Лекційні заняття	<i>36 год.</i>	<i>6 год.</i>
Практичні заняття	<i>36 год.</i>	<i>10 год.</i>
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	<i>78 год.</i>	<i>134 год.</i>
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>6 год.</i>	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців з менеджменту сучасного управлінського мислення, системи теоретичних знань і практичних навичок у сфері стратегічного управління, оволодіння вміннями приймати адекватні вимогам зовнішнього середовища стратегічні управлінські рішення, використовувати інструментарій стратегічного менеджменту в процесі управління діяльністю та розвитком підприємств на ринку.

Завданням навчальної дисципліни є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань вивчення сутності основних понять і категорій стратегічного управління, еволюції підходів до формування та реалізації стратегій у процесі стратегічного управління підприємством; ознайомлення з інтегральними підходами до діяльності суб'єктів господарювання в умовах конкуренції і невизначеності, постійного впливу різновекторних зовнішніх чинників; формування навичок використання дієвих методів функціонування системи управління за принципом «від майбутнього до сучасного»; розкриття змісту процесів і технологій стратегічного управління; вивчення сутності та класифікації стратегій підприємства; розуміння процесу стратегічного планування, формування стратегічних цілей; генерування стратегічних альтернатив, визначення стратегічної позиції підприємства; розкриття особливостей управління стратегічними змінами в підприємстві; опрацювання практичних аспектів щодо оцінки внутрішнього і зовнішнього оточення, організації стратегічного планування, оцінки діючої стратегії, її контролю при впровадженні, мотивування працівників у процесі реалізації стратегічних рішень.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

- СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
- СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.
- СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
- СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
- СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
- СК 16. Здатність виявляти та аналізувати нові ринкові можливості, включаючи міжнародне бізнес-середовище, формулювати нові ідеї, розробляти проекти та організовувати управління бізнес-процесами.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
- ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.
- ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
- ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
- ПРН 18. Демонструвати здатність виявляти перспективи розвитку підприємства, розробляти проекти, організовувати управління бізнес процесами на основі аналізу ринкових можливостей та міжнародного бізнес середовища.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Стратегічне управління»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи стратегічного управління. Аналіз середовища та методи реалізації стратегій													
Тема 1. Концептуальні засади теорії стратегічного управління	1	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10
Тема 2. Рівні стратегічних рішень і типологія стратегій підприємства	1-2	11	2	2	-	-	7	11	-	-	-	-	11
Тема 3. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства	2	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 4. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства. Діагностика в системі стратегічного менеджменту	3-4	14	4	4	-	-	6	14	-	2	-	-	12
Тема 5. Управління стратегічною позицією підприємства. Методи та інструменти стратегічного (портфельного) аналізу на підприємстві	4, 5	14	4	4	-	-	6	14	-	2	-	-	12
Тема 6. Види стратегічного управління. Механізми реалізації стратегії	5-6	14	4	4	-	-	6	14	2	-	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1		75	18	18	-	-	39	75	4	4	-	-	67

Змістовий модуль 2. Система стратегій підприємства. Контроль виконання стратегій													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Тема 7. Система стратегій підприємства: генерування стратегій та умови їх реалізації	7-8	16	4	4	-	-	8	14	2	2	-	-	10
Тема 8. Корпоративні (загальні та загально-конкурентні) стратегії	8	11	2	2			7	12	-	2	-	-	10
Тема 9. Бізнесові (товарно-продуктові) стратегії підприємства	9	10	2	2	-	-	6	12	-	2	-	-	10
Тема 10. Система забезпечуючих стратегій	9-10	10	2	2			6	12	-	-	-	-	12
Тема 11. Стратегічний потенціал підприємства, формування конкурентних переваг підприємства	10, 11	14	4	4	-	-	6	12	-	-	-	-	12
Тема 12. Стратегічний контроль та оцінювання стратегій в процесі стратегічних перетворень на підприємстві	11-12	14	4	4	-	-	6	13	-	-	-	-	13
Разом за змістовим модулем 2		75	18	18	-	-	39	75	2	6	-	-	67
Усього годин		150	36	36	-	-	78	150	6	10	-	-	134

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Концептуальні засади теорії стратегічного управління.	2
2	Рівні стратегічних рішень і типологія стратегій підприємства.	2
3	Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства.	2
4	Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства. Діагностика в системі стратегічного менеджменту.	4
5	Управління стратегічною позицією підприємства. Методи та інструменти стратегічного (портфельного) аналізу на підприємстві.	4
6	Види стратегічного управління. Механізми реалізації стратегії.	4
7	Система стратегій підприємства: генерування стратегій та умови їх реалізації.	4
8	Корпоративні (загальні та загальноконкурентні) стратегії.	2
9	Бізнесові (товарно-продуктові) стратегії підприємства.	2
10	Система забезпечуючих стратегій.	2
11	Стратегічний потенціал підприємства, формування конкурентних переваг підприємства.	4
12	Стратегічний контроль та оцінювання стратегій в процесі стратегічних перетворень на підприємстві.	4
Разом		36

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Концептуальні засади теорії стратегічного управління.	8
2	Рівні стратегічних рішень і типологія стратегій підприємства.	7
3	Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства.	6
4	Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства. Діагностика в системі стратегічного менеджменту.	6
5	Управління стратегічною позицією підприємства. Методи та інструменти стратегічного (портфельного) аналізу на підприємстві.	6
6	Види стратегічного управління. Механізми реалізації стратегії.	6
7	Система стратегій підприємства: генерування стратегій та умови їх реалізації.	8
8	Корпоративні (загальні та загальноконкурентні) стратегії.	7
9	Бізнесові (товарно-продуктові) стратегії підприємства.	6
10	Система забезпечуючих стратегій.	6
11	Стратегічний потенціал підприємства, формування конкурентних переваг підприємства.	6
12	Стратегічний контроль та оцінювання стратегій в процесі стратегічних перетворень на підприємстві.	6
Разом		78

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- захист практичних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веборієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90–100	відмінно	зараховано
74–89	добре	
60–73	задовільно	
0–59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}.$$

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Стратегічне управління» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=99>).
2. Стратегічне управління у сільськогосподарських підприємствах: теорія та практична проблематика: монографія / [Т. І. Балановська, Л. В. Забуранна, О. П. Гоголя, О. В. Новак, Л. В. Буценко, Н. І. Драгнєва, З. П. Борецька]: Монографія. К.: Редакційно-видавничий центр НУБіП України, 2014. 367 с.
3. Балановська Т. І., Гоголя О. П., Кубіцький С. О., Михайліченко М. В., Троян А. В. Управління організацією: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О. В., 2021. 464 с.
4. Гоголя О. П., Харченко Г. А. Методичні вказівки та основні вимоги щодо виконання практичних і самостійних робіт з дисципліни «Стратегічне управління» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ, 2023. 105 с.
5. Гоголя О. П., Харченко Г. А. Практикум з менеджменту: навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 073 «Менеджмент» та 075 «Маркетинг». Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2022. 428 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Артеменко Л. П. Стратегічне управління: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навчальний наочний посібник для студ. спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізації «Менеджмент і бізнес адміністрування» /КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Л.П. Артеменко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 342 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/45891>
2. Бізнес-книги. MANAGEMENT.COM.UA: вебсайт. URL: <http://www.management.com.ua/books/>.
3. Буднік М. М, Невертій Г. С., Курилова Н. М. Стратегічне управління: навч. посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 292 с.
4. Бутко М. П., Дітковська М. Ю., Задорожна С. М. та ін. Стратегічний менеджмент: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 376 с.
5. Галушка З. І., Лусте О. О. Стратегії розвитку бізнесу: теорія і практика : навчальний посібник. Чернівці. ЧНУ, 2020. 340 с.
6. Гоголя О. П., Харченко Г. А. Менеджмент діяльності підприємств на ринку товарів і послуг: навчальний посібник для підготовки фахівців спеціальності 073 «Менеджмент». Київ: «ЦП «Компринт», 2018. 410 с.
7. Дикань В. Л., Зубенко В. О., Маковоз О. В., Токмакова І. В., Шраменко О. В. Стратегічне управління: навч. посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 272 с.
8. Довгань Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. Стратегічне управління: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 440 с.
9. Законодавство України. Верховна Рада України: офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.

10. Ігнат'єва І. А. Стратегічний менеджмент: підручник. Київ: Каравелла, 2023. 480 с.
11. Ігнат'єва І. А. Стратегічне управління в системі сучасного менеджменту / Ігнат'єва І. А., Гавриленко Т. В., Сербенівська А. Ю. //Менеджмент: навчальний посібник / за заг. ред. К. В. Пічик, В. В. Храпкіної ; Національний університет «Києво-Могилянська академія». Київ: Києво-Могилянська академія, 2021. Тема 9. С. 214-272.
12. Кейси. Краща практика. URL: <http://www.management.com.ua/cases/>.
13. Кушлик О. Ю., Степанюк Г. С., Побігун С. А. Стратегічне управління: практикум. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. 111 с.
14. Лейнванд П., Мейнарді Ч. Стратегія, що працює. Як передові компанії долають розрив між стратегією та її реалізацією. Харків : «Фабула». 2019. 256 с.
15. Попова В. Д., Маценко Л. Ф. Стратегічний аналіз: навчальний посібник. Чернівці : ЧНУ, 2018. 157 с.
16. Скібіцький О. М. Стратегічний менеджмент: навчальний посібник. URL: http://ebooktime.net/book_137.html.
17. Стратегічне управління: конспект лекцій. Навчальний посібник [Електронний ресурс]: навчальний наочний посібник для студентів, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент», спеціалізацією «Менеджмент і бізнес адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. Л. П. Артеменко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 342 с.
18. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник / Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків: ХНУВС, 2021. 208 с.
19. About the Academy of Strategic Management Journal <https://www.abacademies.org/journals/academy-of-strategic-management-journal-home.html>
20. Journal of management <https://us.sagepub.com/en-us/nam/journal-of-management/journal201724>